

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Αντώνιος Ι. Αντωνιάδης

Ο Σκεντέρμπεης [απόσπασμα: Μέρος Α', σκ. 1]

Εβδομάς, Αθήνα

τμ. 6, περ. Β', τχ. 13 (1 Απριλίου 1889), σ. 3-5

Πλήν ποῖος οὗτος ἔρχεται μὲ τὴν στρυγνὴν
καὶ θηριώδη ὄφιν εἰς τὰς χεῖράς του
λευκὴν κρατῶν σημαίαν; Τούρκος φαί-
νεται.

Εἰσέρχεται ὁ **Τούρκος**.

ΤΟΥΡΚΟΣ

Ποῦ εἶναι, λέγετέ μου, τὸ ἀνάκτορον
ἐδῶ τοῦ ἡγεμόνος τῶν Ἡπειρωτῶν;

Ο ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Τὸ βλέπεις ἀντικρῦ σου; ἀλλὰ περιττὸν
ἐκεῖνον εἶναι νὰ ζητῆς πλείοτερον;
ἰδοὺ προβαίνει μετὰ τῶν συμβούλων του
καὶ πάντων τῶν υἱῶν του.

(Εἰσέρχεται ὁ **Ἰ. Καστριώτης** μετὰ τῆς συζύ-
γου του **Βαϊσάβης**, μετὰ τῶν τεσσάρων υἱῶν του,
τῆς κόρης του **Μαρίσης**, τοῦ ἀνεψιοῦ του **Χάμψα**,
τοῦ **Μωυσιῶς**, τοῦ **Γολίμη** καὶ ἄλλων στρατηγῶν
καὶ συμβούλων, ἔτι δὲ καὶ λαοῦ πολλοῦ)

Ι. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ (πρὸς τὸν χορὸν.)

Φίλοι, χαίρετε!

τίνα φωνὴν ἐντὸς τοῦ ἀνακτόρου μου
ἤκουσ' αὐθάδη, νὰ μὲ ἴδῃ θέλουσαν;

Ο ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Ἰδοὺ αὐθάδης ὄντως, Τούρκος ἀλαζών.

Ι. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Τί θέλεις, φαῦλε Τούρκε; ποῖος μὲ κρατεῖ
τὴν ὄραν ταύτην;...

Ο ΤΟΥΡΚΟΣ

Τὴν σημαίαν τὴν λευκὴν
σεβάσθητι, διότι δὲν προσέροχμαι
ἐχθρός, ἵνα σὲ σφάζω· εἰς τὰς χεῖράς μου
εἰρήνης φέρω σύμβολον.

Ι. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Σὲ πέμπει δέ;

Ο ΤΟΥΡΚΟΣ

Μουράτ ὁ μέγας ἀναξ τῶν Ὁθωμανῶν.

Ι. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Ἄν εἶν' ἐκεῖνος μέγας, ἐπεὶ δὴ στρατοῦ
ἀθροίζει πλῆθος ἀπειράριθμον, ἐγὼ
ἐκεῖνου εἶμαι μεγαλείτερος πολὺ,
ἐλπίδας ἔχων εἰς τὸν Ὑψιστὸν Θεόν,
συμμάχους περιμένων ὁμοθρήσκους μου.

Ο ΤΟΥΡΚΟΣ

Ὁ Ὑψιστος πρὸς ποῖον στρέφεται Θεὸς
ἐπίκουρος θὰ μάθῃς, ὅταν ἀληθεῖς
ἐδῶ θὰ ἔλθουν σύμμαχοι ὁμόθρησκοι.

Ὡς τότε ἄκου' τί μνηύει ὁ Μουράτ:

Τῆς κάτω Διόρης πάσας ἤδη ἔκαυσε
τὰς κώμας καὶ τὰς πόλεις, καὶ ἐν στόματι
ἐπέρασε μαχαίρας τοὺς κατοίκους τῆς,
διότι τὸν Μωάμεθ δὲν ἠθέλησαν
νὰ εἰπωσι προφήτην· ἵππων παρευθὺς
κί ἐδῶ θὰ ἔλθουν τώρα μυριάδες τρεῖς,
πεζῶν δὲ δέκα μυριάδες μετ' αὐτῶν,
ἐὰν δὲν προσκυνήσῃς, τοὺς υἱούς σου δὲ
εὐθὺς ὁμήρους δώσης καὶ τοὺς τέσσαρας.

ΒΑΪΣΑΒΗ

Ὅποῖον λόγον, Ὑψιστ' ἤκουσα Θεέ!

Ι. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ (ὁρμῶν νὰ τὸν κτυπήσῃ.)
Πρωτῆτερα σὲ πλῆττω μὲ τὸ ξίφος μου.

ΜΩΥΣΗΣ

Τί κάμνεις, ἡγεμῶν μου; -Τούρκε, στάσου σὺ
παράμερα, διότι θέλομεν σκεφθῆ.

(Ὁ **Τούρκος** ἐξέρχεται πλαγίως.)

Ι. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Καὶ κάλλιον δὲν εἶναι πῦρ νὰ βάλωμεν
νὰ καύσωμεν τὴν Κρόγιαν, ἢ νὰ δώσω γῶ
ὁμήρους τοὺς υἱούς μου;

ΜΩΥΣΗΣ

Δὲν εἶπε κανεὶς
νὰ δώσης τοὺς υἱούς σου· πλὴν τὸν πρεσ-
βευτὴν
ἂν πλήξῃς μὲ τὸ ξίφος, θὰ σε ψέξωσιν
οἱ πάντες, φίλοι καὶ ἐχθροὶ παρόμοια.

Ι. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Καὶ τί λοιπὸν θὰ κάμω; τὸν Γεώργιον
αὐτὸν ἢ μῆτηρ ὅταν ἔφερ' ἐν γαστρί,
καθ' ὕπνον εἶδεν ὅτι μέγαν δράκοντα
ἐγέννησ' ὅστις ἔκρυπτε τὴν Ἡπειρον,
ὀδόντας αἰμοδόρους πρὸς τὰ ὄρια
τῶν Τούρκων περιῆγε καὶ κατέπιπεν
ἀπίστων πλήθη, ἢ ἀπέραντος ἐν φῶ
οὐρά του μ' ἐλιγμούς κατεβυθίζετο
ἐντὸς μακροῦ πελάγους πρὸς τῶν Βενετῶν
τὴν χώραν στρεφομένη.

ΒΑΪΣΑΒΗ

Εἰς τὸν δεξιὸν
βραχίονά του τύπον ξίφους ζωηρὸν
ἐκ γενετῆς δὲν φέρει; συμπεραίνου δὲ
οἱ πάντες ὅτι μέγας μέλλει πρόμαχος
νὰ γείνη τῆς πατρίδας γῆς καὶ πίστεως,
τῶν ἐναντίων φοβερός ἀντίπαλος;

Ι. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Ἔχει χαρὰν τὰ ὄπλα· δὲν ἐπέρασεν
αὐτὸν κανεὶς ὡς τώρα εἰς τὸ πῆδημα
καὶ τῶν ποδῶν τὸ τάχος· παλαιστῆς δεινός
τοὺς πάντας καταβάλλει· ὅτε δ' ὀμιλεῖ,
νοῦς ἰσχυρὸς δηλοῦται καὶ πεποιθήσις
ἀκλόνητος μεγάλης κ' ἰσχυρᾶς ψυχῆς.

ΜΩΥΣΗΣ

Τίς θέλει ταῦτ' ἀμφισβητήσῃ; σύμπαντες
οἱ Ἡπειρωταὶ μέγας ἦρωας λέγουσιν
θὰ γείνη ὁ υἱός σου ὁ Γεώργιος.

Ι. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Καὶ σὺ λοιπὸν νομίζεις, ὅτι δύναμαι
τοιούτον τέκνον, τῆς καρδίας τῆς ἐμῆς
ἐλπίδα γλυκυτάτην, εἰς τὸν βάρβαρον
νὰ δώσω, καὶ νὰκούσω ὅτι ἔγεινε
περίτμητος, ῥομφαίαν αἰρῶν φοβεράν,
τοὺς ἀδελφούς του σφάζων;

ΜΩΥΣΗΣ

Ἄν τὰ ὄτά σου
νὰ κλείσῃς τότε δὲν θὰ εἶνε δυνατόν,
τοὺς ὀφθαλμούς σου τώρα κλείσον, ἐπεὶ δὴ
ταχέως θὰ τον ἴδῃς εἰς τὸ αἷμά του
ὑπὸ τῶν Γενιτσάρων κυλιόμενον·
θὰ ἴδῃς ταύτην τὴν παρθένον κόρην σου
ὑβρίζουμένη κτηνωδῶς, τάνάκτορον,
ἐνθα τοὺς τάφους ἔχεις τῶν προγόνων σου,
κάτω ῥιμιμένον, πλῆρες ἀκαθαρσιῶν·
θὰ ἴδῃς τὸν λαόν σου, ὃν ἐγὼ καλῶς
γινώσκω πόσον ἀγαπᾶς, συρόμενον
μετὰ βασιάνους εἰς φρικώδη θάνατον·
οἱ κόρακες θὰ κρᾶζουν, θὰ ὠρῶνται
οἱ λύκοι, ἐνθα κῆποι ἔθαλλον προτοῦ,
δεσμίαν δ' ἐπὶ τούτων γύφτοι δύσμορφοι
τὴν σύζυγόν σου τὴν τιμίαν....

Ι. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Σῶπαίνε.

Ἐκ τῆς βραβευθείσης τραγωδίας

Ο ΣΚΕΝΤΕΡΜΠΕΗΣ

(ἀπόσπασμα).

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΣΚΗΝΗ Α΄

(Τὰ ἔμπροσθεν τῶν Ἀνακτόρων τοῦ Ἰωάννου Κα-
στριώτου.)

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

Ὀἴμοι! ὅποια θύελλα
μιγμένη μὲ τὸ αἷμα
τὴν εὐάνδρον ἠρήμωσε
γῆν τῶν Ἡπειρωτῶν.

Ὡς φεύγουν ἔμπροσθεν φρικτῶν
τὰ ποιμνία θηρίων
φεύγουν τοὺς Τούρκους ὄμιλοι
παιδῶν καὶ γυναικῶν.

Μάτην ἀνδρεοὶ μάχονται
μὲ τ' ὄπλον νεανία·
ὀρδῶν ἀγρίων ἀπειρα
τὰ σμήνη προχωροῦν.

Ὅπου πατήσουν εἰς τὴν γῆν
τὸ χόρτον δὲν φυτρώνει·
πένθος κ' ἐρήμωσις παντοῦ·
οἱ κώδωνες σιγοῦν.

ΜΩΥΣΗΣ

Νὰ σιωπῶ μού λέγεις; ἄλλά, δυστυχῆ, ἐσκήνωσαν, μὰς εἶπον, δεκατέσσαρες τῶν Τούρκων μυριάδες εἰς ἀπόστασιν ὄρας μιᾶς.

ΒΑΪΣΑΒΗ

"Ε! τέφραν τὸτ' ὡς ὁ Ἰὼβ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν ἄς ρίψωμεν.

ΜΩΥΣΗΣ

Οἱ πάντες κ' ἐγὼ λέγω, ὅπως ὁ Ἰὼβ, ὑπομονῆς νὰ ἐνδυσθῶμεν θώρακα, τὸ τοῦ Κυρίου θέλημα νὰ εἴπωμεν ἄς γείνη.

ΒΑΪΣΑΒΗ

Καὶ νὰ δώσω ἄ γὰρ τὰ τέκνα μου;

ΜΩΥΣΗΣ

"Ὅπως λυτρώσης τὸν ἐπίλοιπον λαόν· ὅπως λυτρώσης σὲ αὐτήν, ἡγεμονίς, ὦ! ναί, τρισέβαστέ μου, ναί, ἡγεμονίς. Τί θέλεις; λέγε, νὰ σε δέσωσιν ὁμοῦ μ' ἐκεῖνον, ὃν ἐκάλες χθὲς θεράποντα, καὶ νὰ σε σύρουσιν ὡς τοὺς βόας σύρουσιν, ἄ γὰρ τινος νὰ γείνης δούλη εὐτελής;

ΒΑΪΣΑΒΗ

Καὶ πρὶν δὲν θέτω πῦρ;...

ΜΩΥΣΗΣ

Τὸ πῦρ αὐτὸ

νὰ καύσῃ πᾶσαν δύναται τὴν Ἠπειρον. Τοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ κλείσῃς θέλεις, κ' ἐπειτα ν' ἀκούσης εἰς τὸν Ἄδην, πῶς καπνίζοντα ἐρείπια κ' αἱμάτων εἶνε βύακες ἡ δύστηνος πατρίς σου, ἣν ὁ ἡγεμὼν μετὰ τοσοῦτων μόχθων καθωράϊσεν; ὦ ἀδελφοί μου! παρομοίως συμβούλοι καὶ σεῖς τοῦ ἡγεμόνος εἴσθε, διατί δὲν ὁμιλεῖτε;

ΓΟΛΕΜΗΣ

Τί νὰ εἴπωμεν ἡμεῖς; φρικώδης τόσον εἶν' αὐτὴ ἡ συμφορὰ....

I. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Φρικώδης ὄντως· λέγε, λέγε, Μωυσῆ· θὰ ἔδιδες εἰς Τούρκους τὸν υἱόν ποτέ;

ΜΩΥΣΗΣ

"Ἄν τον ἐζήτουν...

ΧΑΜΨΑΣ

(Πίπτων εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἡγεμόνος)

"Ἡγεμὼν τρισέβαστε καὶ θεῖέ μου, ὡς τώρα ἀληθῆς πατὴρ ὑπῆρξες τῆς Ἠπειροῦ· ὅπου κ' ἂν στραφῇ τὸ βλέμμα, θ' ἀπαντήσῃ θάλλοντας ἀγρούς, νομὰς ἔνθα βελάζουν πληθὸς ποιμνία. Εἰς τὸν ζυγὸν τῆς σῆς δικαιοσύνης πρόθυμος προσήρχετ' ὁ δημότης, ἐπειδὴ ποτὲ τὸν εὐπατρίδην τούτου δὲν προτίμησες. Τὸ ὄνομά σου τίμιον εἶνε παντοῦ· εἰς τὸ χρυσοῦν βιβλίον σὲ ἐνέγραψαν τῆς Βενετίας οἱ πατρίδιοι· ποθεῖ ὁ τῶν Ἑλλήνων βασιλεὺς τὴν χεῖρά σου νὰ σφίξῃ, φίλον σ' ἐπιστήθιον καλῶν. Ἄλλ' ὄλα ταῦτα θὰ παρέλθουν ὡς καπνός, ὃν ἡ σφοδρὰ σκορπιζει τοῦ βορρᾶ πνοή, ἐὰν ἐνταῦθα στήσουν τὰς σκηνὰς αὐτῶν ὀρδαὶ βαρβάρων Τούρκων· μαύρη μέλλ' ἡ γῆ νὰ γείν', ἡ τώρα πλήρης χλόης ἀνθηρᾶς· θὰ λείψωσι τὰ κτήνη, ὄψεις δὲ ὠχραὶ

ὀλίγων δούλων ταπεινῶν θὰ φαίνωνται, ὅπου χωρία εἶνε νῦν ἀκμάζοντα.

ΓΟΛΕΜΗΣ

"ὦ ἡγεμὼν, αἱ τρίχες αὐτ' αἰ πολιαὶ ὁμοίως συμβουλεύουν· κάμφητι· κανεῖς τὸ πεπρωμένον νὰ ποφύγῃ δύναται;

I. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Καὶ τίς μού ἐγγυᾶται ὅτι πάραυτα δὲν θέλει δώσῃ ὁ Μουράτ τὴν προσταγὴν οἱ ὀμηροὶ μας οὗτοι νὰ περιτμηθῶν; σκεφθῆτέ το.

ΜΩΥΣΗΣ

Τὰ πάντα εἶνε δυνατὰ·

τίς το ἀρνεῖται;

I. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Καὶ σὺ λέγεις, δῶσέ τους;

ΓΟΛΕΜΗΣ

"Ἀγαπητέ μας ἡγεμὼν, ἡ δύστηνος πατρίς θυσίαν ταύτην παρὰ σοῦ ζητεῖ ὑστάτην δῶσε ὡς ὁ Ἀβραὰμ καὶ σὺ τὰ τέκνα σου, ναί, δῶσε κ' ἴσως ὁ Θεὸς εἰς τὴν θυσίαν ταύτην ἴλεως φανῇ· φώτισιν ἴσως δῶσῃ εἰς τοὺς κραταιοὺς τῆς δύσεως μονάρχας νὰ ποστειλῶσι τὸν Οὐνιάδην· ἴσως ἔλθῃ μόνος του τῶν Πολωνῶν ὁ βασιλεὺς, ἴσως κ' αὐτὴ ἡ Βενετία στείλῃ στόλον ἰσχυρὸν καὶ φύγῃ ὁ Μουράτης.

ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Πάντες μ' ἀφῆσαν

νὰ βλέπω βέρον τῆς καρδίας τῆς ἐμῆς τὸ αἷμα, νὰ πομείνω μαῦρος, ἐρημος, νὰ δώσω τὸν υἱόν μου τὸν Γεώργιον, ὅστις, προσεδοκῶμεν πάντες, ἐμελλε πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἥρωας παρόμοιος νὰ γείνη· τέλος, μήτηρ, μήτηρ δύστηνε, πῆε καὶ τοῦτο τὸ ποτήριον, ἀφοῦ ἡ δύσμοιρος πατρίς μας ἀπαιτεῖ κ' αὐτό.

ΒΑΪΣΑΒΗ

Ποῖαν μ' ἐμπήγουν εἰς τὸ στήθος μάχαιραν!

I. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

"Υπάγετε, υἱοί μου, ναί, υπάγετε! τίς ἔλεγε τοιοῦτους νὰ ἐπίδωμεν καιροὺς πῶς ἦτο πεπρωμένον; ἀνοιξε, ὦ γῆ! πατέρα ἀσπλαγχνον κατάπιε εἰς δῆμιον τὰ τέκνα παραδίδοντα!

ΒΑΪΣΑΒΗ

"Ἄν ἐπιπτον εἰς μάχην, σύμπας δ' ὁ λαὸς παρίστατο εἰς τούτων τὸ μνημόσυνον, τὰ δάκρυά μου θὰ ἐκράτουν, ἔχουσα παρηγορίαν δόξαν τὴν ἐπίζηλον· δακρύων ἤδη μὴ στερεούσασα πηγὴ θὰ εἶν' οἱ ὀφθαλμοί μου, ἂν ἀλλάξωσι μὲ βίαν τὴν θρησκείαν τῶν προγόνων των καὶ θὰ μ' ὑβρίζουν λέγοντες: μήτηρ ἰδοῦ τῶν περιτμητῶν εἶνε. ὦ! τὴν ὄρασιν, τὴν ἀκοὴν ἄς χάσω, Παναγία μου, πρὶν ταῦτα ἴδω, πρὶν αὐτὰ θὰ μ' εἴπωσι.

(Εἰσέρχεται εἰς ἀξιωματικός.)

O ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ

Συγκλητικοί! ὁ Τούρκος τὴν ἀπάντησιν προσμένει.

I. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Θὰ τὴν λάβῃ... τώρα...

O ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ

"Ἐκλίβεν

ὁ ἥλιος, μού εἶπε, πρὸς τὴν δύσιν του, πρέπει νὰ νάχωρήσῃ.

I. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Τώρα... τάχιστα....

"ὦ Μωυσῆ! σὺ πέ μου, ἂν τὸ τέκνον μου εἰς ἡδονὰς τοῦ κόσμου πέσῃ, ζῆφος δὲ κρατῆ τοὺς ἀδελφοὺς του σφάζων ἀσπλαγ-

[Χνα,

κ' ὁ ἥρωας, ὃν τοσοῦτοι ἡγγελλον χρησιμοί, δῆμιος γείνη μέγας τῶν χριστιανῶν, τότε τί θέλεις κάμη;

ΜΩΥΣΗΣ

Τότε, ἡγεμὼν....

"Ἐγὼ θὰ πάγω μόνος, μὴν ἀνησυχῆς, θέλω τον πείσῃ, θέλω τὴν καρδίαν του ἐκ βάθους σείσῃ... τότε ποταμὸς οὐδεὶς ἰσχύον δὲν θάξῃ, οὐδὲ μαύρη θύελλα, ἢ τῶν ἐχθρῶν ἐνέδρα, ὅπως μὴ αὐτὸν ἐνταῦθα φέρω πάλιν εἰς τὸν τόπον του.

I. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Δὲν ἔχεις πόδας νέου, μὴ τὸ λησμονῆς.

ΜΩΥΣΗΣ

"Ἄλλ' ἔχω νέου τὴν καρδίαν, τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν, ἡ δὲ πίστις εἰς τοὺς πόδας μου πτερὰ θὰ δώσῃ.

I. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Τότε ἔλα, τέκνον μου,

ἔλα ν' ἀκούσης τὴν ὑστάτην τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ παραγγελίαν· οἱ ἐπίλοιποι υἱοί μου τοῦτον πρέπει νὰ ἀκούετε, διότι τοῦτον ἀγγελος τῶν οὐρανῶν προήγγελε σωτήρα τῆς πατρίδος του. Ἐγὼ, δὲν εἶν' ἀμφιβολία, τάχιστα τοὺς ὀφθαλμοὺς θὰ κλείσω, οὐδὲ δύναμαι χρόνον πολὺν εἰς τάλγος τοῦτο νάντιστώ· σὺ μέγα θάξῃς μέλλον, σὺ ἐπιφανῆς θὰ γείνης εἰς τὴν Δύσιν, τὴν Ἀνατολήν· Τότε πρὸ πάντων, τέκνον, νάσαι δίκαιος, ἴσος πρὸς πάντας, τὸν πτωχόν, τὸν πλού-

[σιον,

τὸν ἀσθενῆ κ' ἰσχύοντα· οὐχ ὠρῶσον τὸ κράτος σου μὲ φίλους· ἔχει ὁ ἡγεμὼν ἀνάγκην φίλων, ὅπως ἔχει καὶ ἡ γῆ ἀνάγκην τοῦ ἡλίου· εὐεργετικὸς πρὸς πάντας ἔσο· οὕτω θὰ εὐαρεστῆς εἰς τὸν θεόν κ' οἱ ἄνθρωποι θὰ σ' εὐλογοῦν. Γενναῖος ἔσο ἐν καιρῷ τῆς συμφορᾶς, ἐν ὧρᾳ δ' εὐτυχίας μετριοπαθῆς. Τὴν ραθυμίαν φεῦγε καὶ ὑπόμεινε τοὺς κόπους μετὰ θάρρους· μὴ τὸν κίνδυνον φοβοῦ, τὰς συμφορὰς σου μὴ φανέρωνε, ἵνα μὴ χαίρουν οἱ ἐχθροί· ἀπόβαλλε τὰ δῶρα τῶν τυράννων μ' ἀγανάκτησιν καταφρονῶν τὰς κολακείας, ἐπειδὴ αἰσχύνην μόνον καὶ δουλείαν φέρουσι. Τοὺς συνετοὺς συμβούλους μετὰ προσοχῆς νὰκούης· πλὴν πρὸ πάντων, τέκνον, χά-

[ραξον

εἰς τὴν καρδίαν ὅτι τῶν προγόνων σου τὴν πίστιν νὰ φυλάττης εἶναι πρώτιστον καθήκον σου... Τὴν χεῖρα τώρα δῶσέ μου καὶ φίλησέ με· ὦ! τίς οἶδ' ἂν ἐπειτα θὰ σ' ἴδω πλέον· ἄχ! ὦ Ὑψιστε Θεέ, τὸ ἔλεός σου ἐπ' αὐτὰ παράτεινον τὰ τέκνα μου, νὰ μείνουν εἰς τὸν νόμον σου πιστὰ τὸν θεῖον.

ΒΑΪΣΑΒΗ

Νῦξ θὰ εἶν' εἰς τὸ ἐξῆς,
ὦ δύστηνά μου τέκνα, τῆς μητρὸς ὑμῶν
ἢ ὑπαρξίς· κἂν τώρα, ὅσον ἔχω φῶς,
νὰ σὰς φιλήσω θέλω.

ΓΟΛΕΜΗΣ

"Αμοιροὶ γονεῖς!

ΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Πρὸς τί τοσοῦτοι θρήνοι; αὐταὶ τοῦ Θεοῦ
εἶνε βουλαὶ μεγάλαι· σοί, Γεώργιε,
ἀνδρεία ἔσται, εὐτυχία καὶ ἰσχύς,
τῷ δὲ Μουράτῃ ὄλεθρος καὶ συμφορὰ!
Τοιοῦτον θέλει σαρκοβόρον λέοντα
ἐντὸς τοῦ κόλπου θρέψῃ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (ἀναχωρῶν.)

Ἡ ὁδὸς αὐτὴ

εἰς δόξαν ὄντως μ' ἄγει· ἡσυχάσατε,
γονεῖς καὶ συμπολίται, ὁ Γεώργιος
τὴν πίστιν, τὴν πατρίδα εἶν' ἀδύνατον
ποτέ νὰ λησμονήσῃ.

Ι. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Τέκνον, ὑπαγε

εἰς τὴν εὐχὴν μου τότε!

(Ἡ μήτηρ πίπτει λιπόθυμος· οἱ τέσσαρες ἀδελφοὶ
ἐξέρχονται. Ὁ Ἰ. Καστριώτης κλίνει εἰς μίαν
ἔδραν).

ΧΟΡΟΣ ΝΕΩΝ ΑΛΒΑΝΩΝ ΑΔΕΙ

Τίς νὰ εἰσδύσῃ δύναται

εἰς τῶν γονέων τὴν ψυχὴν
νὰ ἴδῃ τί λύπης πέλαγος
τὴν ὥραν ἔχουσιν αὐτήν.

Ὑπάρχει ἀδελφῶν στοργὴ
καὶ πόθος ἐραστῶν θερμός·
πλὴν δὲν πονεῖ ἄλλος κανεῖς
ὅσον πονοῦσιν οἱ γονεῖς.

Πλὴν, Ἡπειρος μὴ πένθιμα
ἐνεκα τούτου ἐνδυθῆς·
ἐκ τῆς μεγάλης συμφορᾶς
θάναφανῆ ἐκδικητῆς.

Α. Ι. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ